

Spis treści

Przedmowa	9
Wstęp	11
1. Komputer PC od zewnątrz	13
1.1. Elementy zestawu komputerowego	13
1.2. Podzespoły wchodzące w skład jednostki centralnej	16
2. Układy cyfrowe	21
Wstęp	21
2.1. Podstawy działania układów cyfrowych.....	21
2.1.1. Idea działania układów cyfrowych.....	21
2.1.2. Poziomy logiczne	22
2.1.3. System dwójkowy i szesnastkowy	24
2.1.4. Kodowanie informacji.....	27
2.1.4.1. Przykłady kodów liczbowych	29
2.1.4.2. Kod ASCII i jego następcy.....	30
2.1.4.2. Kodowanie informacji ciągłej	33
2.1.5. Bramki logiczne i operatory (działania) logiczne	34
2.1.6. Przykładowe parametry układów cyfrowych.....	40
2.1.6.1. Parametry graniczne.....	41
2.1.6.2. Parametry charakterystyczne.....	41
2.1.7. Podział układów cyfrowych	42
2.1.7.1. Układy kombinacyjne i sekwencyjne.....	42
2.1.7.2. Układy asynchroniczne i synchroniczne	43
2.1.7.3. Stopień scalenia układów cyfrowych.....	44
2.2. Cyfrowe układy funkcjonalne.....	45
2.2.1. Arytmetyka dwójkowa	45
2.2.1.1. Dodawanie binarne.....	45
2.2.1.2. Zapis liczb ze znakiem	49
2.2.1.3. Zapis części całkowitej i ułamkowej.....	52
2.2.1.4. Zapis stało- i zmiennoprzecinkowy.....	53
2.2.1.5. Norma IEEE Standard 754.....	55
2.2.2. Przykładowe układy arytmetyczne.....	56
2.2.2.1. Sumator równoległy n-bitowy.....	56
2.2.2.2. Jednostka arytmetyczno-logiczna	57
2.2.3. Układy z pamięcią.....	59
2.2.3.1. Przerzutniki	59

2.2.3.2.	Rejestry.....	62
2.2.3.3.	Liczniki	64
2.2.4.	Dekodery i kodery priorytetu	65
2.2.5.	Multipleksery	67
2.2.6.	Bramki trójstanowe	68
2.2.7.	Pojęcie i zasada działania magistrali	69
2.3.	Pamięci	71
2.3.1.	Podstawowe definicje dotyczące pamięci	71
2.3.2.	Podział pamięci	72
2.3.3.	Organizacja pamięci	73
2.3.4.	Łączenie układów pamięci	75
2.3.4.1.	Zwiększanie długości słowa.....	75
2.3.4.2.	Zwiększanie liczby słów w pamięci.....	77
2.3.5.	Pamięci dynamiczne RAM.....	78
2.3.5.1.	Obsługa asynchronicznych pamięci DRAM	78
2.3.5.2.	Odmiany pamięci dynamicznych.....	83
2.3.6.	Moduły pamięci.....	95
3.	Podstawy architektury komputera.....	105
	Wstęp	105
3.1.	Pojęcie systemu mikroprocesorowego.....	105
3.1.1.	System mikroprocesorowy a specjalizowany układ cyfrowy	105
3.1.2.	Schemat blokowy systemu mikroprocesorowego	106
3.1.2.1.	Architektura z Princeton.....	108
3.1.2.2.	Architektura harwardzka	108
3.2.	Modułowa budowa komputera – pierwsze przybliżenie	110
3.3.	Podstawy działania mikroprocesora	111
3.3.1.	Schemat blokowy mikroprocesora	112
3.3.2.	Rejestry procesora dostępne programowo	113
3.3.2.1.	Akumulator.....	114
3.3.2.2.	Rejestr flagowy	114
3.3.2.3.	Licznik rozkazów	115
3.3.2.4.	Wskaźnik stosu.....	115
3.3.2.5.	Rejestry robocze (uniwersalne)	117
3.3.3.	Cykl rozkazowy.....	117
3.3.4.	Lista rozkazów, tryby adresowania	120
3.3.4.1.	Lista rozkazów	120
3.3.4.2.	Format rozkazu i tryby adresowania	121
3.3.4.3.	Sposób prezentowania rozkazu	125
3.3.4.4.	Przykładowe rozkazy	127
3.3.5.	Magistrale i sygnały sterujące mikroprocesora	128
3.4.	Układy wejścia/wyjścia	130
3.4.1.	Układy wejścia/wyjścia współadresowalne z pamięcią operacyjną.....	132
3.4.2.	Układy wejścia/wyjścia izolowane	133
3.5.	Operacje wejścia/wyjścia.....	134

3.5.1.	Operacje wejścia/wyjścia z bezpośrednim sterowaniem przez mikroprocesor.....	134
3.5.1.1.	Bezwarunkowe operacje wejścia/wyjścia	134
3.5.1.2.	Operacje wejścia/wyjścia z testowaniem stanu układu wejścia/wyjścia.....	135
3.5.1.3.	Operacje wejścia/wyjścia z przerwaniem programu	135
3.5.2.	Operacje wejścia/wyjścia z pośrednim sterowaniem przez mikroprocesor (DMA).....	141
3.6.	Pamięć wirtualna.....	144
3.6.1.	Hierarchia pamięci	144
3.6.2.	Zasada działania pamięci wirtualnej	146
3.7.	Koncepcja pamięci podręcznej (cache)	149
3.7.1.	Architektura systemu z pamięcią cache	150
3.7.1.1.	Architektura Look-through	150
3.7.1.2.	Architektura Look-aside.....	151
3.7.2.	Elementy systemu pamięci cache.....	152
3.7.3.	Sposoby zapewniania zgodności pamięci cache	152
3.7.4.	Organizacja pamięci cache.....	154
	Podsumowanie	155
4.	Procesory.....	157
	Wstęp	157
4.1.	Parametry wybranych procesorów.....	157
4.2.	Procesor 8086/88	160
4.2.1.	Część wykonawcza	162
4.2.2.	Blok sterowania magistralami	163
4.2.2.1.	Układ sterowania magistralami	163
4.2.2.2.	Układ generacji adresu fizycznego	163
4.2.3.	Restart procesora 8086/88	167
4.3.	Procesor Intel 80286	167
4.4.	Procesory 80386 i 80486	171
4.4.1.	Procesor Intel 80386.....	171
4.4.1.1.	Schemat blokowy	171
4.4.1.2.	Tryby pracy procesora 80386.....	172
4.4.1.3.	Stronicowanie.....	174
4.4.2.	Procesor Intel 80486.....	176
4.4.2.1.	Schemat blokowy	176
4.4.2.2.	Pamięć cache	178
4.4.2.3.	Magistrala sterująca.....	180
4.4.2.4.	Rejestry dostępne programowo	180
4.5.	Procesor Pentium™	180
	Wstęp	180
4.5.1.	Procesor Pentium – rdzeń P5	181
4.5.1.1.	Podstawowe własności procesora Pentium	181
4.5.1.2.	Schemat blokowy procesora Pentium	183
4.5.1.3.	Magistrale zewnętrzne procesora Pentium.....	184

4.5.1.4.	Blok sterowania magistralami (BIU)	186
4.5.1.5.	Część wykonawcza	186
4.5.1.6.	Pamięć wirtualna w procesorze Pentium	189
4.5.1.7.	Mechanizmy wspomaganie pracy wielozadaniowej i ochrony zasobów	192
4.5.1.8.	Tryb wirtualny 8086 (V86)	193
4.5.1.9.	Pamięć cache w procesorze Pentium	193
4.5.1.10.	Restart procesora Pentium	194
4.5.1.11.	Praca potokowa	196
4.5.1.12.	Przewidywanie rozgałęzień	198
4.6.	Procesory RISC	199
4.6.1.	Podstawowe przesłanki budowy procesorów RISC	199
4.6.2.	Podstawowe cechy procesorów RISC	200
4.7.	Pentium Pro™	204
4.7.1.	Dynamiczna realizacja instrukcji	206
4.8.	Pentium MMX	208
4.9.	Pentium II	210
4.9.1.	Celeron	211
4.9.2.	Ścieżki rozwoju Pentium II	211
4.10.	Pentium III	212
4.11.	Pentium 4	213
4.11.1.	Technologia Hyper-Threading	217
4.11.2.	Intel® Extended Memory 64 Technology (Intel® EM64T)	219
4.11.3.	Procesory dwurdzeniowe	219
4.11.3.1.	Pentium 4 Extreme Edition	220
4.11.3.2.	Pentium D	220
4.11.3.3.	Intel® Core™ Duo	221
4.11.4.	Centrino Mobile Technology	222
4.12.	Procesor Itanium	222
4.13.	Przegląd procesorów firmy AMD	224
5.	Wybrane zagadnienia dotyczące systemu operacyjnego a funkcjonowanie komputera	233
6.	Płyty główne	237
6.1.	Koncepcja budowy PC – drugie przybliżenie	237
6.2.	Standard ISA	239
6.2.1.	Podsystem ISA	240
6.2.1.1.	Układ przerwań	241
6.2.1.2.	Układ DMA	244
6.2.1.3.	Sterownik klawiatury	245
6.2.1.4.	Zegar czasu rzeczywistego	247
6.2.1.5.	Generatory programowalne	248
6.2.2.	BIOS (Basic Input Output System)	249
6.2.2.1.	Procedura POST	249
6.2.2.2.	BIOS Setup	250

6.2.2.3.	Podstawowe procedury obsługi wejścia/wyjścia	252
6.2.2.4.	BIOS na kartach	252
6.2.3.	Przestrzeń adresowa pamięci i układów wejścia/wyjścia	253
6.3.	Chipsety	255
6.4.	Standardy magistrali rozszerzającej.....	263
6.4.1.	ISA	264
6.4.2.	EISA	264
6.4.3.	VESA Local Bus	264
6.4.4.	PCI.....	265
6.4.4.1.	Zasada działania magistrali PCI.....	267
6.4.4.2.	Przerwania a magistrala PCI	269
6.4.4.3.	Wersje elektryczne kart PCI.....	270
6.4.5.	Magistrala PCI-X	271
6.4.6.	Magistrala PCI Express	272
6.5.	Koncepcja działania urządzeń standardu Plug and Play.....	277
6.5.1.	Zasada działania i wymagania standardu Plug and Play	277
6.5.2.	Standard PnP a rodzaj magistrali rozszerzającej.....	279
6.5.2.1.	ISA	279
6.5.2.2.	PCI.....	280
6.6.	Konfigurowanie płyt głównych	282
6.7.	Formaty płyt głównych.....	282
7.	Zasilacze komputerów IBM/PC.....	297
7.1.	Zasada działania zasilaczy komputerów IBM/PC	297
7.2.	Złącza zasilaczy	301
7.2.1.	Złącze AT (AT PowerConnector)	301
7.2.2.	Złącze urządzeń peryferyjnych	302
7.2.3.	Złącze napędu dyskietek	302
7.2.4.	Złącze ATX (ATX v1.x Power Connector)	303
7.2.5.	Złącze ATX o podwyższonej mocy (ATX12V v2.x Power Connector).....	304
7.2.6.	Pomocnicze złącze ATX12 (ATX12V v1.x Auxiliary Connector)	305
7.2.7.	Złącze ATX12 12 V (ATX12V 12V Connector).....	305
7.2.8.	Złącze zasilania Serial ATA (Serial ATA Power Connector).....	306
Dodatek A.	Wybrane pozycje Setup BIOS.....	307
Bibliografia		315
Skorowidz		317